

ZARATAMOKO UDAL FUNTSAREN ISAD

Identifikazio-arloa

Erreferentziazko kodea	ES 48020 AHFB/BFHA U48097
Titulua	Zaratamoko Udal Artxiboa
Data(k)	1600 – 1945
Deskribapen maila	Funtsa
Deskribapen-unitatearen bolumena eta euskarria	<ul style="list-style-type: none"> – Metro linealak: 9,94 m/l – Kaxak: 78 – Liburu solteak: 13 – Espediente-kopurua: 3184 Papera.

Testuinguru arloa

ekoizlearen izena	Zaratamoko Udala
Instituzio historia	<p>Zaratamo Bizkaiko Nerbioi – Ibaizabal eskualdean dago, eta Bilboko barruti judizialekoa da.</p> <p>Zaratamoko elizatea Uribeko merindadekoa zen. Lehenik Arrankudiagako auzo bat izan zen, 1520an parrokia independente bihurtu zen arte, Bizkaiko Jaurerriaren baimenik gabe. Ondorioz, Zaratamok Bizkaiko Jaurerriko Batzar Nagusietan eserlekuka egin zuen, baina ez zuen hitzik eta botorik, eta politikoki Arrankudiagaren mende zegoen.</p> <p>San Lorentzoren omenezko parrokia-eliza XVI. mendean eraiki zuten, XIV. mendearen amaieran iraun zuen Erdi Aroko eraikin baten gainean. Eliza horretan bi hilarri anepigrafiko erromatar aurkitu ziren, K.o. II-III. mendeak. Elorriagan (Lemoa) aurkitutakoen antzekoak dituzte.</p> <p>Behe Erdi Aroan Bizkaiko lurralde osoan izandako bando-kideen borrokak jasan behar izan zituen, Lur Lauan eta hiribilduetan bezala, baita mendeetan zehar lurraldeak izan zituen gatazka armatuak ere, XIX. mendeko gerra karlistak eta XX. mendeko Gerra Zibila bereziki.</p> <p>Bere ekonomia landatarra izan da, nekazaritza, abeltzaintza eta basokoa. Burdinolak eta errotak zituen.</p>

Instituzio historia	Industrializazioa XIX. eta XX. mendeetan nabaritu zen. Tradizioz landa-ekonomia izatetik industrializaziora igarotzean, biztanle gehiago egon ziren, batez ere XX. mendeko hirurogeiko hamarkadatik aurrera gertatu zen migrazio-prozesuagatik.
Artxibo historia	<p>Zaratamoko elizateko dokumentazioa udal artxiboan egon da, 1993an Bizkaiko Foru Artxibo Historikora eraman zuten arte. Lekualdaketak 1940 baino lehenagoko dokumentazio historikoa ekarri zuen funtsean. Gainerako agiriak udal artxiboan daude.</p> <p>Bizkaiko Foru Aldundiko Ondare Historikoaren Zerbitzuak dokumentazioa lekualdatu aurretik egindako txostenaren arabera, tamaina ertaineko artxiboa da eta osorik dago.</p> <p>Artxiboa udaletxeko bi tokitan zegoen. Dokumentazio gehiena beheko solairuan zegoen, beste erabilera batzuetarako gela partekatu batean. Dokumentazioaren beste zati bat udal bulegoen ondoan zegoen, egoera hobean zegoen gela batean.</p> <p>Dokumentazioa era guztietako kaxetan instalatuta eta askatuta zegoen, inolako antolamendu argirik gabe. Ez dago deskribapen-tresnaren berri.</p> <p>BFAHn utzitako agirien artean, udal-idazkaritzan zeuden objektuen inbentarioa eta artxiboko dokumentazioa daude, 1903an.</p>
Sarrera modua	BFAHn gordailatutako dokumentazioa 1993ko maiatzaren 13an sartu da, Bizkaiko Foru Aldundiak eta Zaratamoko Udalak urte horretako martxoaren 5ean sinatutako lankidetzaren hitzarmena betez.

Eduki eta egitura arloa

Irismena eta edukia	Zaratamoko Elizateak eta Udalak 1600 eta 1945 artean sortutako dokumentazio historikoa.
Balorazioa, hautaketa eta ezabaketa	Kontserbazio iraunkorreko dokumentazioa.
Sarrera berriak	Beste hitzarmen bat sinatuz gero, sarrera berriak egon daitezke.

Erakundea	<p>Dokumentazioa Udal Artxibozainen Lantaldearen sailkapen-koadroaren bidez antolatu da, serie batzuekin handituta.</p> <p>Koadroa BFAHn dauden udalerrri guztietarako erabiltzen da, eta, beraz, baliteke udalerrri horretan sortutako dokumentazioaren artean serie batzuk ez islatzea.</p> <p>Gobernuaren, Idazkaritzaren eta Udal Administrazioaren eta Ogasunaren jarduerak hartzen ditu, honela:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gobernua: 262 dokumentu 1692 eta 1945 artekoak. – Idazkaritza: 1929 dokumentu 1600 eta 1945 artekoak. – Ogasuna: 990 dokumentu 1647 eta 1945 artekoak.
-----------	---

Sartzeko eta erabiltzeko baldintzen arloa

Sartzeko baldintzak	Sarrera askea. Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.
Erreproduktzio baldintzak	Erreproduktzio askea. Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.
Dokumentuen hizkuntza/idazkera	Gaztelania.
Ezaugarri fisikoak eta baldintza teknikoak	Kontserbazio-egoera, oro har, ona da.
Deskribapen tresnak	<p>Dokumentazio guztia katalogatuta dago, eta Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoko Udal Atalak erabiltzen dituen deskribapen-tresnen bidez eskura daitezke:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Sailkapen-koadroa. b. ARWE datu-basea, artxiboari buruzko katalogazioa kudeatzeko. Hainbat sarbide-puntu eta onomastika, toponimia eta gaikako indize ditu. c. ARIT datu-basea, kanpo-kontsultarako, aurrekoaren informazio eta sarbide berarekin.

Lotutako dokumentazio arloa

Jatorrizko dokumenturik ote dagoen eta horien kokalekua	Dokumentazio guztia originala da.
---	-----------------------------------

Kopiarik ote dagoen eta horien kokalekua	Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoa gordetzen duen dokumentazioaren zati bat digitalizatzen eta Interneten erabiltzaileen eskura jartzen ari da. Sarbidea ARITen datu-basea ren bidez ere egiten da. Akta-liburuak, 1830 baino lehenagoko dokumentazioa, 1900 baino lehenagoko dokumentazioa (planoak barne), eta 1910 baino lehenagoko biztanleen erroldak digitalizatu dira.
Lotutako deskribapen unitatea	Zaratamoko Udalarekin lotutako dokumentu-iturriak daude BFAHren ataletan, batez ere administrazio-atalean eta atal judizialan.
Argitalpenei buruzko oharra	Malo Anguiano, Fernando (1997). Galdakao, Etxebarri eta Zaratamo: Azterketa historiko-artistikoa. Bizkaiko herrien monografiak. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo.

Oharren arloa

Oharrak	Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoko Udal Atalak artxibo historikoaren funtzioa betetzen du funtsak gordailutu dituzten udalerrientzat.
---------	--

Kontrol arloa

Artxibozainaren oharra	Actuaciones Culturales Estrategicas 4 SL enpresak Bizkaiko Agiritegi Historikoko udal-atalerako egindako deskribapena, bertako teknikariak gainbegiratuta.
Arauk edo erregelak	General International Standard Archival Description, Second Edition, ISAD (G) (Agirien Deskribapenerako Nazioarteko Arau Orokorra). Deskribapen Agirien Batzordeak hartutakoa Agirien Nazioarteko Kontseiluan, Stockholmen (Suedia), 1999ko irailaren 19-22an. Madril. 2000.
Deskribapenaren data	2020/01/20